

Pleitaantekeningen inzake N270 Helmond namens Ir. H.F. te Velde

Edelgrootachtbaar College,

De kranten staan vol over werkdruk bij rechtbanken. Zelfs de President van de Hoge Raad bevestigt dat de eisen aan uw inhoudelijke kennis en de bewerkelijkheid van zaken flink zijn opgeschroefd. Corstens verwijst daarbij ook naar Europees recht en toetsing aan mensenrechtenverdragen¹. In dat licht kan ik me goed voorstellen dat u deze casus graag naar de civiele rechter verwijst. Vandaar mijn volgende opmerkingen.

Als het gaat om nieuwe infrastructuur, is het bij uw Raad een goede gewoonte om prejudiciële vragen te stellen over onduidelijkheden bij milieu-effecten, omgehakte bomen, bijzondere salamanders, Natura-2000 gebieden of zelfs compensatie voor het habitatype blauwgrasland. In dit geval gaat het om echte mensen, toevallige omwonenden langs drukke wegen door bebouwde kommen in Brabant die 1-2 jaar eerder sterven als gevolg van luchtverontreiniging. Toegepast op de Helmondse N270 gaat het om circa 8 tot 22 vermijdbare sterfgevallen per jaar in Helmond. Het is ook duidelijk dat het actuele Helmondse gemeentebestuur niet serieus voornemens is daar wat aan te doen. Het is een feit van algemene bekendheid dat ook zonder normoverschrijding wonen naast een drukke verkeersweg ongezond is. B&W wist al in 2006 dat ook in 2015 de normen voor PM10 en/of NO2 niet gehaald worden. Met enkele simpele CARII berekeningen kan iedereen, ook uzelf, in luttele minuten nagaan dat dit nog steeds klopt. Daarnaast is voldoende geld beschikbaar ware het niet dat B&W Helmond, gebonden aan een bestuursakkoord, dat geld liever voor andere wegen inzet.

Het EHRM bepaalde op 25 juli 2008 in het arrest [Janacek \(C-237/07\)](#)² dat bij overschrijding van de normen luchtverontreiniging maatregelen op korte termijn moeten worden genomen. Het moge u ook duidelijk zijn dat u de enige instantie bent in Nederland die op korte termijn dergelijke maatregelen kan afdwingen. Daarom doe ik een beroep op u om in deze casus het wezenlijke morele en gezondheidsbelang te onderkennen.

Een juridische betoog waarom het verzoek gegrond is, zou eigenlijk irrelevant moeten zijn gezien dit morele en gezondheidsbelang. Toch wijs ik u in alle bescheidenheid op onder meer het volgende:

- Een welbekend juridisch handboek³ stelt dat sprake is van rechtsgevolg als:
 - verandering optreedt in bestaande rechten, verplichtingen of bevoegdheden,
 - verandering optreedt in de juridische status van een persoon of object, dan wel
 - het bestaan van zekere rechten, verplichtingen, bevoegdheden of status bindend wordt vastgesteld.

Omwonenden langs een drukke snelweg sterven eerder en sterven brengt nu eenmaal wijziging in de juridische status. Ook stelt uw besluit bindend vast dat belanghebbenden de bevoegdheid om hierover te procederen bij de bestuursrechter via de Wet Milieubeheer verliezen. Verder worden eigendomsrechten aangetast want woningen langs een snelweg verminderen in waarde door ligging en status. De onderstreepte woorden tonen aan dat wel degelijk sprake van rechtsgevolg.
- Sinds uw arrest van 7 juli 2004⁴ is vaste jurisprudentie: "*Gelet op het algemeen belang dat gediend is met handhaving, zal in geval van overtreding van een wettelijk voorschrift het bestuursorgaan dat bevoegd is om met bestuursdwang of een last onder dwangsom op te treden, in de regel van deze bevoegdheid gebruik moeten maken. Slechts onder bijzondere omstandigheden mag het bestuursorgaan weigeren dit te doen. Dit kan zich voordoen indien concreet uitzicht op legalisatie bestaat. Voorts kan handhavend optreden zodanig onevenredig zijn in verhouding tot de daarmee te dienen belangen dat van optreden in die concrete situatie behoort te worden afgezien.*" Hier treedt een handhavingsplicht bij een groot gezondheidsbelang volgens uw eigen woorden van rechtswege in. Dus bestaat hier, ook zonder rechtsgevolg, een appellabel besluit.
- Er is uw [uitspraak 31-3-2010 \(zaak nr. 200902395/1/M1\)](#)⁵ waar de gemeente Velzen zojuist een actieplan had ontwikkeld en beroep werd ingesteld tegen dat actieplan. U merkte toen terecht op onder ro 2.4.3. laatste volzin "Artikel 1:3, tweede lid, van de Awb is evenmin van toepassing omdat er, nu het Actieplan niet mede is vastgesteld naar aanleiding van een aanvraag van de Vereniging om maatregelen, geen sprake is van een als beschikking aan te merken afwijzing van een aanvraag." In dit geval is er wel een aanvraag om maatregelen en dus van een als feitelijke (non) beschikking aan te merken afwijzing van een aanvraag. Daarom is onbegrijpelijk dat deze feitelijke afwijzing van een aanvraag, met een beroep op deze uitspraak zonder enige inhoudelijke beoordeling ongegrond zou worden verklaard. Waarom dan het verzoek op het bordje van een andere rechter leggen?

Het is uw vaste jurisprudentie⁶ dat mededelingen over onbevoegdheid het door verzoeker gewenste rechtsgevolg te bewerkstelligen, ook appellabele rechtsoordelen impliceren. Mede daarom spreek ik de wens uit dat in uw rechtsoordeel de urgentie van het gezondheidsbelang prevaleert. Hier is immers sprake van een bevoegde overheid die willens en wetens haar eigen verplichting tot een effectief actieplan niet nakomt.

Ik dank u voor uw aandacht.

15-3-2013 Mr. Drs. C.B.A. Spil RMC

1 <http://www.rechtspraak.nl/Actualiteiten/Nieuws/Documents/NRC%20Next%20brief%20Corstens.pdf>

2 <http://www.n65.nl/RvS-Haaren/Hof-EU-Janacek-Zaak-C-237-07.htm>

3 Checklists en leidraden juridische kwaliteitszorg, druk 3, Kluwer, 20 juni 2005

4 Zie [LJN: AP8169, RvS, 07-07-2004](#) onder ro. 2.3 en laatstelijk bijv. [LJN: BQ4962, RvS, 18-05-2011](#) onder ro.2.10.

5 <http://www.rechtspraak.nl/ljn.asp?ljn=BL9651> d.d. 31-3-2010 onder ro 2.4.3 laatste volzin

6 <http://www.rechtspraak.nl/ljn.asp?ljn=BP9590> d.d. 30-03-2011 onder ro 2.4.